

Påske og skikker

Da jeg kom til Norge for ca. fire år siden, måtte jeg lære mange ting som var annerledes enn i mitt hjemland. Først og fremst var det selvfølgelig språket. Og så var det noen skikker jeg ikke var kjent med. En av disse er at mange nordmenn pleier å reise på hytten i påsken. Og hvis man spør folk hva de forbinder med påske, så er det ofte akkurat dette: hytte og ferie.

Å reise på hytte er sikkert bra – selv om jeg ennå ikke har gjort det – bortsett fra at man dermed kanskje går glipp av det som er viktigst med påsken, nemlig å feire de hellige tre dager hvor vi minnes innstiftelsen av Eukaristien, Jesu død og hans oppstandelse. Den stille uke og påske er, på lik linje med andre kristne fester, i fare for å bli tømt for deres opprinnelige, religiøse innhold. De går rett og slett i glemmeboken for mange. Vi "feirer påske" uten å vite hva det egentlig er vi feirer.

Elevene på St. Paul skole og deres foreldre er imidlertid meget flinke når det gjelder kunnskap om kristendommen. Men ett spørsmål har jeg ofte fått høre, og mange lurer sikkert på det: Hvorfor feires egentlig påske hvert år på forskjellige datoer? Forklaringen er at påsken alltid faller på den første søndag etter første fullmåne etter vårjevndøgn, altså alltid på en søndag i tidsrommet mellom 22. mars og 25. april.

Det er også noen skikker rundt påske som kanskje ikke alle vet hva egentlig betyr eller hva de står for: påskehare, påskeegg og påskebål. Enklere er det med påskelys og påskelam. Både påskelys og påskelam er symboler for Kristus. Kristus var lyset, som kom til verden. Han blir også fremstilt som lammet, som ble ofret for våre synder. Det er evangelisten Johannes som gjør oss kjent med disse betegnelse for Kristus. Jesus døde i samme øyeblikk som lammene ble slaktet i det jødiske templet. Han er det nye offerlam som gjør alle andre former for religiøst offer overflødig. Vanskeligere er det imidlertid med de andre tre skikkene.

Det å spise egg til påske ble noe spesielt fordi folk i gamle dager fastet mye strengere i fastetiden enn vi pleier å gjøre i dag. De spiste ikke kjøtt – noe som er innlysende – men heller ikke egg. Derfor var det noe spesielt at man etter førti dager endelig igjen kunne spise egg. Egg har i tillegg alltid vært et symbol på liv og fruktbarhet. Også haren er, som egget, et symbol på liv og fruktbarhet. Harer får mange unger om våren, og når folk så hareunger, visste de at våren var kommet. I tillegg er haren et symbol på Kristus i De ortodokse kirkene. Bålet ble i førkristne tider tent om våren for å fordrive hekser og onde ånder. Slik som med mange andre gamle skikker, ble også bålet tatt over i kristendommen og ble siden forstått som symbol på Kristus, lyset, som kommer til verden og opplyser mørket.

Det er mange andre tradisjoner i forskjellige land, og det er kanskje en idé å spørre de andre i klassen litt om hva de pleier å gjøre i påsken. Men én ting er viktig: Uansett hva vi gjør, så skal Kristus stå i sentrum fordi det er hans oppstandelse vi feirer i påsken, kanskje den viktigste hendelsen i verdens historie.

Med det ønsker jeg oss alle EN GOD PÅSKE og at vi, hvor vi enn er - hjemme, på hytten eller i Syden - minnes og feirer at Kristus, ved sin oppstandelse i påsken, har seiret over døden og på den måten gitt oss håp om det evige liv.

Dom Lukas